

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

Характерник українського степу

До 80-річчя від дня народження українського дитячого письменника
В. Г. Рутківського

Методичні рекомендації бібліотекарів

Запоріжжя
2017

Характерник українського степу: до 80-річчя від дня народження українського дитячого письменника В.Г.Рутківського: інформаційно-методичний матеріал / укладач Л. В. Данилова. – Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2017. – 12 с.

Цей методичний матеріал стане в нагоді бібліотечним працівникам, організаторам дитячого читання, учителям і всім, хто займається вихованням підростаючого покоління. В ньому подано матеріал для проведення літературних заходів, присвячених українському дитячому письменнику В. Г. Рутківському. Розрахований на широке коло читачів.

Укладач	Данилова Л.В.
Комп'ютерна верстка	Веселова Л.Г.
Відповідальний за випуск	Данилова Л.В.

Літературна стежина «Життєвими дорогами...»

1-й ведучий: Чудовий дитячий письменник Володимир Рутківський став дуже популярним з 2007 року. Його твори почали щороку виходити у провідних українських видавництвах, посідаючи чільні місця у найпопулярніших книжкових рейтингах. Так, перша книга трилогії «Джури козака Швайки» була визнана найкращою книгою для дітей та юнацтва 2007 року. Наступна книга – «Джури – характерники» – здобула перше місце у рейтингу «Книжка року – 2009» і посіла друге місце в книжковому рейтингу «Книга року ВВС». Заключна книга трилогії «Джури та підводний човен» стала переможцем року – 2010. Сама ж трилогія 2012 року була удостоєна вищої в Україні мистецької відзнаки – Національної премії імені Т. Г. Шевченка. Роком раніше його роман «Сині Води» став переможцем премії «Книга року ВВС – 2011».

2-й ведучий: Високо оцінили творчість В. Рутківського і критики. Так, Олена Шупта-В'язовська в рецензії на його автобіографічну повість «Потерчата» зазначає: «Талановитий письменник працює потужно і творчо, він видає свої книги, будучи самодостатнім і незалежним ні від кого. Його талант завжди дивовижний і до значної міри – таємничий». Перегукується з нею і Іван Андрусак: «Я й тепер інколи залюбки перечитую «Таємничий острів» чи «Дітей капітана Гранта», – пише він у передмові до «Синіх Вод», – при цьому немовби «повертаючись» у дитинство й наново відчуваючи ту неповторну, напрочуд хвилюючу гаму «хлопчачих» вражень, яку відчував тоді. Відтоді, звісно, дуже багато перечиталося й пережилось, – але таке гостре, таке яскраве відчуття «повернення в дитинство» мені зміг подарувати ще раз лише Рутківський».

1-й ведучий: Народився Володимир Григорович Рутківський 18 квітня 1937 року у с. Хрестителеве Чернобаївського району на Черкащині в родині вчителів. Лише на початку 90-х років ХХ ст. письменник довідався, що його прадід – Михайло Федорович – був знаним на Волині польським архітектором, а батько, Григорій Якович, – не круглий сирота, як зазначав у всіх анкетах, а має братів і сестер, яких змушений був зректися, коли ті у 1921 р. перебралися до Польщі. Матір письменника, Ганна Кирилівна Заболотна, походила з давньої козацької родини й вирізнялася неабиякою міццю. Це останнє нікого не дивувало, бо здавна Заболотні родичалися з Піддубними, а дід письменника – Кирило Трохимович – доводився троюрідним небожем самому Іванові Піддубному.

2-й ведучий: Про своє навчання в школі В. Рутківський розповідав: «Мав би рости такою собі «вчительською» дитиною – проте, на щастя, вони дозволяли жити так, як живуть звичайні, «не вчительські» діти: донесхочу ганяти м'яча, купатися в річці, водити корову до череди... От тільки батько ставився до мене суворіше, ніж до решти. Варто було десь загатися з м'ячем (а я був воротарем шкільної футбольної команди) і не підготуватися до уроків, як він наступного дня обов'язково викликав мене до дошки. Прикладом батьки були в іншому: я бачив, як вони після всіх учительських і суто буденних клопотів усідалися за стіл, аби підготуватися до завтрашніх уроків. І ми з братом теж бралися до підручників».

1-й ведучий: Один із найяскравіших спогадів дитинства – книжкова шафа, яка стала для письменника своєрідним «вікном» у літературу. Ця шафа стояла в коридорі школи, а Володимир з матір'ю у 1945 р. жили саме при школі. Після детального обстеження хлопець виявив, що в задній стіні відійшов шмат дикту і через шпарину можна витягувати книжки. Після цього брати Рутківські стали неабиякими любителями читання. Вони познайомились з творами Трублаїні і Копиленка, Тичини і Рильського. А ще з книги В. Маяковського «Как делать стихи» В. Рутківський дізнався, що вірші «починаються з гулу в голові». Тож як пишуться вірші, майбутній письменник знав задовго до того, як узявся за це діло.

2-й ведучий: Після закінчення школи та невдалої спроби вступити на історичний факультет Київського університету 1955 року В. Рутківський опинився на відділенні технології консервування технологічного факультету Одеського інституту харчової та холодильної промисловості. Звідтоді й досі він залишається одеситом. У 1959 році, підхопивши у туристичному поході запалення легенів, В. Рутківський бере академічну відпустку й до вишу більше не повертається. Його остаточно заповонила атмосфера творчості.

1-й ведучий: Цілий рік Володимир наполегливо вивчав теорію та практику літературної справи, заробляючи на життя розвантажуванням вагонів та іншими випадковими підробітками. У подальшому працював на Одеському суперфосфатному заводі, був редактором Одеського обласного телерадіокомітету, відповідальним секретарем Одеської філії СПУ, завідувачем відділу газети «Одеські вісті». Однак повсякчас його покликанням залишалася літературна діяльність. У 1966 році вийшла перша збірка віршів В.Рутківського «Краплини сонця».

2-й ведучий: Слід наголосити, що на той час письменник був залюблений у дитячу літературу так само, як і в поезію. Але ім'я В. Рутківського за радянських часів потрапило до переліку «ідейно незрілих авторів», тому наступну його збірку «Плоти» (1968) вилучили з книгарень і бібліотек, «Експромт»(1970) викреслили з тематичних планів, а збірки «Повітря на двох»(1973), «Рівновага»(1977) було зредаговано так, що вони ледве нагадували первісний авторський текст. Лише 1987 року Володимир Григоровичу таки вдалося видати збірку «Знак глибини», а 2005 року укласти вибране «День живої води». Є в його доробку й ошатна збілочка поезій для наймолодших, присвячена п'ятирічному сину Богдану, – «Відчиніть Богданкове вікно» (1974).

1-й ведучий: «Біла смуга» настала 2003 року, коли на збірку «Сині Води» звернули увагу брати Капранови. Завдяки їм письменник «зачепився» за столичні видавництва. А особлива вдячність видавництву «А-ба-ба-га-ла-ма-га» Івана Малковича, який у 2007 році видав «Джури козака Швайки». І не тільки видав, а і створив таку рекламу, як зазначав сам автор, що роман почали розкуповувати, наче пиріжки. Крім того, і друга, і третя, і четверта частини твору написані саме з наполягання видавця.

2-й ведучий: В. Рутківський дуже прискіпливо ставиться до своїх рукописів, «шліфує» їх, переписує по декілька раз. Ось що з цього приводу говорить сам автор: «Як на мене, переписувати текст п'ять або шість разів – це ще замало. Він повинен

бриніти, як дзвін. Проте будь-яка тріщинка змушує його не бриніти, а лише глухо й набридливо бамкати».

1-й ведучий: У 2013 році була перевидана українською мовою повість В. Рутківського «Ганнуся», яку сам автор вважає найсвітлішою. Безпосереднім продовженням «Ганнусі» та своєрідним «заспівом» до «Бухтика з тихого затону» стала повість «Намети над рікою». Тут уперше з'являється притаманна прозі В. Рутківського пара хлопчаків-друзів, котрі доповнюють один одного, хоч і є цілковитими протилежностями: Вітько Бубненко та Коля Горобчик. Тонко, зі щемким гумором виписано історії першої закоханості й казкові дива, коли звичайні люди ототожнюються з міфічними істотами. Негативні персонажі постають облудними і жорстокими у ставленні до природи.

2-й ведучий: Іще 2003 року В. Рутківський написав прикінцеву книжку своєї казкової трилогії – «Щирик з роду крилатих ящерів», в якій герої «Бухтика з тихого затону» та «Гостей на мітлі» об'єднують зусилля у борні проти зла. В українській літературі авторська казка має славу традицію, що тягнеться від Лесі Українки та І. Франка аж до А. Шияна, Гр.Тютюнника, В. Близнеця, В. Нестайка та плеяди нинішніх молодих письменників. Казкові повісті Володимира Рутківського засновуються на національній казковій традиції та світовідчутті. Водночас його світ – це світ типового українського книжника, для якого сільське дитинство – не лише пригоди в кукурудзі та чари природи, а й дива старої книжкової шафи. Психологічно точно і художньо правдиво виписав автор образи дітей і казкових персонажів, а зіткнення казкового світу з реальністю породжує чимало веселих ситуацій. Як казкові, так і реальні герої вміють дивуватися світові, прагнуть розкрити його таємниці. У світі В. Рутківського чудом є саме людське життя. Цю просту і мудру істину він виніс зі свого воєнного дитинства, нагадуючи її сучасникам.

1-й ведучий: Нині історико-пригодницька трилогія про добу козацтва «Джури козака Швайки», «Джури-характерники», «Джури та підводний човен» – стала своєрідним підсумком ідейних і художніх шукань В. Рутківського у царині історичного письма. «Джури» привернули увагу широкого кола критиків і рецензентів, які наголошують на знаковості цього тексту для сучасності, зверненні автора до малодослідженої сторінки української історії, новаторстві і надзвичайному рівні художності, високій мовно-стилістичній культурі та руйнуванні зашкарублених стереотипів щодо минулого. Ці твори ідеально відповідають дитячому світовідчуттю. Герої живуть у своєму часі, своїм життям, намагаючись збагнути світ. У «Джурах» автор поєднав максимально правдивий опис реалій часу та художній вимисел, зосередившись на творенні характерів, становлення яких у непростих умовах розкриває перед дітьми захопливий світ козацької романтики. Вимір героїзму персонажів В. Рутківського – справжність, спроможність повсякчас бути людьми. Саме у здатності людини бути людиною й полягає найбільша правда і найважче завдання. Бо напрочуд важко ніколи не зраджувати даного слова, бути вільним, відповідати за себе і перед Богом, і перед людьми.

2-й ведучий: В. Рутківському є чим пишатись – він увів у літературу нові історичні обшири і зробив це тонко і вишукано. Саме про нього нині можемо говорити як про

великого дитячого письменника, котрий не лише перейняв і зберіг найкращі традиції класичної української літератури для дітей, а й спромігся витворити новий, адекватний сучасному світові художній простір. Розпочавши з пригод окремих героїв-одинаків, письменник поволі розгорнув перед юним читачем багатовимірне розмаїте полотно буття народу, поступово при звичаївши його сприймати героїчне минуле українців не як романтичну легенду, а як історичну правду.

Методичні рекомендації : після прочитання творів В. Рутківського дітям можна порекомендувати написати **вітальне слово улюбленому герою**, ці творчі роботи можна оформити у вигляді вітальних листівок і використати при оформленні виставок книг В. Рутківського, можна провести **конкурс на кращий відгук** про прочитану книгу автора, **оформити інтерактивну виставку-бенефіс** книг В. Рутківського, і кожний читач зможе віддати свій голос (зірочка, статуетка «Оскар») за улюблену книгу. Доречно провести **літературно-ігрове змагання** «Тої слави козацької повік не забудем», запровадивши до участі у складі журі представників козацьких об'єднань.

Пам'ятка «Як писати вітальне слово літературному героєві»

1. Використайте звертання.
2. Вітання пишеть від першої особи (я).
3. Розкажіть, як літературний герой вплинув на ваші погляди.
4. Відзначте, які риси характеру вам імпонують.
5. Напишіть побажання героєві.
6. У висновку-роздумі спробуйте узагальнити, якою має бути людина.
7. Роботу обсягом до півсторінки оформіть як листівку, малюнок, рамку тощо.

Інформаційні повідомлення

«Хто такі характерники?»

1. Серед козаків були таємничі воїни, яких називали характерниками. Це козаки, які володіли надзвичайними, непоясненими здібностями. Що ж вирізняло їх з-поміж інших? Найперше – це спосіб життя, який вони вели. Деякі з них уміли перевтілюватися у звірів, проходити крізь стіни, чути і бачити на великій відстані. Характерників також називали галдовниками (від українського слова *галдовати* - «чаклувати»), або заморочниками, химородниками, через їхнє вміння напускати морок, сон і туман на людей. Назви залежали від діяльності таких козаків, рівня підготовки й майстерності. Послуговуючись сучасними поняттями, можна сказати, що вони мали екстрасенсорні здібності, були телепатами і ясновидцями, вміли гіпнотизувати. Кажуть, що деякі з них прожили понад 100 років.

2. Характерників готували практично з народження. Змалку хлопчики ставали джурами старших мудрих козаків, від яких переймали науку характерництва. Тобто духовний наставник передавав учневі те, що знав і вмів сам – у тому й полягало навчання молодих козаків.

3. Характерники були козацькими старшинами, плекали культуру запорозького війська, оберігали давні традиції, посвячували в козаки. Саме вони закарбували історію козацтва в пісенній творчості. Так духовний досвід предків передавався наступним поколінням. Опанувавши давні знання та секрети, козаки-характерники ставали невразливими – їх не брали ні куля, ні шабля. Вони були найкращими воїнами, розвідниками.

4. Із характерників за часів козацтва створювали загони пластунів. Це загони спеціального призначення, які могли вщент розбити цілу армію супротивника. Характерниками були деякі гетьмани та кошові, тобто козацька верхівка. Найвідоміші – Петро Сагайдачний, Іван Сірко, Іван Богун, Максим Кривоніс, Северин Наливайко. Чимало легенд збереглося про уславленого кошового отамана Івана Сірка. Кажуть, що козаки п'ять років не ховали побратима після смерті, а возили його тіло із собою у походи, і це приносило їм перемоги над удвічі сильнішим ворогом. Також відомо, що у мертвого Сірка відрізали руку і тримали її як оберіг.

«Хто такі джури?»

1. Джурами на Січі називали хлопців-підлітків, помічників і зброєносців досвідчених запорозьких козаків. Хлопчики із запорозьких паланок і Гетьманщини охоче йшли на Січ, щоб стати справжніми козаками-лицарями. Новоприбулий потрапляв під опіку курінного отамана або іншого старшини і три роки відбував випробний термін: доглядав коней, чистив зброю, здобував фізичний і духовний гарт.

2. Джури обов'язково навчалися в січовій школі; тут вивчали мови, піїтику, риторіку, геометрію, астрономію, географію, охочі вчилися співати і музикувати.

3. Мешкав і харчувався джура в тому ж курені, що і його наставник. Коли ж парубку виповнювалось 16 років, його записували до куреня.

Сценарій проведення літературно-ігрового змагання

«Тої слави козацької повік не забудем»

Читальний зал прикрашено рушниками, козацькими символами, на початку заходу лунають козацькі марші, учасникам пропонується ознайомитися з виставкою творів В. Рутківського та інших письменників, що писали про козацтво.

Ведуча 1: Доброго дня, вельмишановна громадо! Раді вас бачити в нашому читальному залі. Гей, ви, козаченьки,

Вітер в чистім полі –
Научіть нащадків
Так любити волю.

Ведуча 2: Крутобока наша доля,
Не вода в ній, кров тече.
Козаку найперше – воля,
Козаку найперше – честь.
Гей, ви, козаченьки,
Спомин м'яти-рути,

Научіть минулу славу повернути.

Ведуча 1: У глибину століть сягає історія нашого народу. Запорозька Січ, козаччина... Найлегендарніше минуле українського народу, його святиня, синонім свободи, української та національної гідності, талановитості.

Ведуча 2: Було колись – в Україні
Ревіли гармати.
Було колись – запорожці
Вміли панувати.
Панували, добували
І славу, і волю.

Тож сьогодні, у вас є можливість довести, що ви, славні нащадки запорожців, у ХХІ столітті тої слави козацької повік не забудете.

Ведучі ділять учасників заходу на дві команди, які будуть називатися кошами. Кожна команда вибирає кошового отамана, і кіш буде називатися його прізвищем. Наприклад, прізвище Іваненко, то кіш – Іваненківський, Карпов – Карпівський.

Ведучі оголошують початок змагань і представляють членів журі. Кожна команда представляє свій кіш і отамана.

Ведуча 1: Оголошується перший конкурс – «Літературно-історична вікторина». На обдумування питання дається 30 секунд, за кожну правильну відповідь – жетон.

Запитання до вікторини:

1. У скількох книгах видана історія джур козака Швайки В. Рутківського? (у чотирьох: «Джури козака Швайки», «Джури-характерники», «Джури і підводний човен», «Джури і Кудлатик»);
2. Хто такі характерники? (дивись інформаційне повідомлення);
3. Хто з українських гетьманів здобув найбільше перемог? (Сагайдачний);
4. Хто автор першої української конституції? (Пилип Орлик);
5. Кого запорозькі козаки називали «очима» і «вухами» хана? (яничар);
6. Як називали Дніпро стародавні греки? (Борисфен);
7. Навіщо козаки в степу випалювали високу траву? (щоб там не ховалися турки);
8. Що означає довжина козацького чуба? (чим довший чуб – тим досвідченіший козак);
9. Як називалася Фортеця, побудована в часи Запорозької Січі і описана у творі А. Кашенка? (Кодак);
10. Назвіть народне ім'я Дмитра Вишневецького – засновника Запорозької Січі? (Байда);

Ведуча 2: На черзі другий, не менш цікавий конкурс, який має назву «Воєвода».

Кожна команда виставляє найсильнішого учасника, який повинен здолати супротивника силою своєї руки. Цей конкурс має ще назву «Армрестлінг». Команді, учасник якої переміг, вручається жетон.

Ведуча 1: Ми вітаємо переможців і переходимо до третього змагання – це конкурс «Лапа». Суть його полягає в тому, щоб витягти з вузького глечика якнайбільше каштанів чи горіхів за відведений час. *(Підрахунок веде нейтральна особа).*

Ведуча 2: Козаки – це горді та відважні лицарі, які сміливо дивляться у вічі смерті, завжди готові до двобою з нею. Тому наступний конкурс «Влуч у ціль». Учасники повинні по черзі закинути з відстані у кошик тенісний м'ячик. Жетон дається за кожну влучну спробу.

Ведуча 1: Шабля – його хрест, перемога – його Бог, а пісня – його молитва. Оцінивши ваші фізичні та розумові здібності, ми пропонуємо вам показати своє знання української козацької пісні. Коли заграє музика, вам треба впізнати пісню і заспівати її. (звучать мелодії пісень «Розпрягайте, хлопці, коней», «Ой на горі та й жінці жнуть», «Їхав козак на війноньку», «Їхали козаки із Дону додому» та ін.)

Ведуча 2: Трохи перепочивши, знову в бій! Наступний конкурс «Лава на лаву». Складається він із двох етапів. 1-й: учасники (по одному від команди) надувають повітряну кульку та прив'язують її до своєї ноги. Хто швидше упорається з цим завданням, той отримує жетон; 2-й етап: суперники повинні розчавити кульку один одного, але так, щоб зберегти свою.

Ведуча 1: Молодці хлопці, потішили дівчат. Ви – найкращі з козаків. А тепер запрошуємо команди взяти участь у наступному конкурсі та поборотися за місце гетьмана. Цей конкурс має назву «Гетьманське крісло». Суть конкурсу: якомога швидше сісти на вільний стілець, адже стільців буде на один менше, ніж учасників.

Ведуча 2: Передостаннім нашим конкурсом буде конкурс козацького прислів'я. У ньому братиме участь уся команда. Тож нехай перемає командний дух!

Кожній команді на вибір пропонуються два конверти, в яких лежать розрізані на склади прислів'я, які команда повинна зібрати за 1 хвилину.

- а) Борщ/ та/ ка/ша/ї/жа/на/ша;
- б) Ко/за/цько/му/ро/ду/не/ма/пе/ре/во/ду;
- в) Ко/зак/ко/за/ка/ба/чить/зда/ле/ка;
- г) На/ко/за/ку/не/ма/зна/ку;

Ведуча 1: Ось і підходить до кінця наша конкурсна програма. А завершує її домашнє завдання кожної з команд. Його наше журі буде оцінювати за 5-ти бальною шкалою. *(Домашнє завдання полягає у підготовці реклами книги про українське козацтво та її подачі в будь-якій формі. Це може бути відеоролик, сценка, піар-фреш-book тощо.)*

Ведуча 2: Ось і закінчився наш похід у козацькі часи. Час повертатися з походу по рідних домівках.

У крові у нас – козацькі гени,
У душі у нас – Велика Січ,
Вона дарує нам натхнення,
Вона співає день і ніч.

Під музику оголошуються результати, вручаються нагороди і відзнаки, а дівчата пригощають хлопців традиційними варениками.

Використана література:

- Рутківський, В. Ганнуся: весела пригодницька повість/ В.Рутківський .-Л.: ВД Старого Лева, 2012.- 255с.:іл. - (Обережно: дівчатка!).
- Рутківський, В. Гості на мітлі: Повісті - казки, - К.: Веселка, 1988.- 288с., іл.
- Рутківський, В. Джури і Кудлатик: четвертий роман тетралогії Джури козака Швайки/ В.Рутківський. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. - 272с.
- Рутківський, В. Джури і підводний човен: роман. Кн. 3. трилогії "Джури"/ В.Рутківський. - К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015.-336с.
- Рутківський, В. Джури козака Швайки: історична трилогія для дітей, Кн.1/ В.Рутківський. - К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2009.-430с.
- Рутківський, В. Джури-характерника: роман. 2-га книга трилогії Джури/ В.Рутківський. - К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2009.-448с.
- Рутківський, В. Потерчата, Дитяча сповідь для дорослих, які так нічому й не навчилися/ В.Рутківський. - Тернопіль: Богдан, 2013.-256с.
- Рутківський, В. Сині Води: історичний роман/ В.Рутківський. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015.-440с.
- Рутковский, В.Г. Аннушка: Повесть/ В.Г. Рутковский,-М.: Дет.лит.,1977.-111с.
- Рутковский, В.Г. Бухтик из тихой заводи: Повесть-сказка/ В.Г.Рутковский.- М.:Дет.лит.,1981.-111с.
- Рутківський ,В. Характерники. Телесикові розваги (Фрагмент із роману "Джури-характерники")[Текст]/ В.Рутківський //Шкільна бібліотека.-2011.-№1.-с.129-135.
- Рутківський ,В. Джури козака Швайки: історико - пригод. повість // Однокласник,- 1995.-№8-12.
- Шупта, Д. Вічна дитинність творення[ТЕКСТ]:[Про В. Рутківського та його творчість]/ Д. Шупта //Слово просвіти.-2016.-№13.-31березн.-с.10-11.
- Марченко,Н. Співець вилюднення та вивільнення: огляд життя і творчості В.Рутківського/ Н. Марченко //Дивослово - 2014.-№11.-с.15-21.
- Сорока,В. Текст має бриніти, мов дзвін: [інтерв'ю з В.Рутківським]/ В.Сорока //Освіта України.-2014.-№41.-Злист.-с.12.
- Гаврош,О. Одеський казкар-характерник: [Зустріч з В. Рутківським]/ О.Гаврош//Літ. Україна.-2012.-№6.-9 лют.-с.12.
- Козак,С. Володимир Рутківський: "Вірю не стільки у себе, скільки у своїх героїв": [Інтерв'ю з письменником]/ С.Козак//Літ.Україна.-2012.-№20.-с.12.
- Шевченківська премія-2012//Літер.Україна.-2012.-№7(16лют.)-с.2.
- Гажаман,Г. Життя та творчість В.Г. Рутківського[Текст]/Г.Гажаман//Шкільна бібліотека.-2011.-№10.-с.75-94.
- Стус,Д. Номінант на Шевченківську премію дитячий автор - Володимир Рутківський [Текст]/Д.Стус//Шкільна бібліотека.-2011.-№1.-с.126-128.
- Марченко,Н. "Я намагаюся обирати ті сторінки нашої історії, яких ще ніхто не перегор-тав": Книгознавча розвідка за історичною прозою В. Рутківського[Текст] Н.Марченко// Укр. мова й література в середн. школах.-2011.-№1-2.-с.124-140.
- Бабич,Н. Тритомна антологія «Зоряний дощ»:[серед авторів третього тому названо В.Г. Рутківського]/ Н. Бабич//Літературна Україна. – 2009.- 29 січня.-с.5.
- Василяшко, В. Ластівка п'є на льоту: [про творчість номінантів на Національну премію України ім. Т.Шевченка в галузі літератури для дітей] / В.Василяшко// Літературна Україна – 2008.- 7 лютого.-с.6.
- «Дитяча література немов Попелюшка...»: [Письменник про свою творчість та стан літе-ратури для дітей] / В. Рутківський// Літературна Україна. – 2008. – 12 червня. – с.4.
- Володимир Григорович Рутківський «Яке то неймовірне щастя – бути просто люди-ною!» : Біобібліографічний нарис. – Київ, 2009. – 78с.

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49
Факс: (061) 236-85-62

Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: www.zobd.zp.ua